

задовольняють потреби людей у спілкуванні і співучасті, так як їх форма дає можливість фіксувати події та думки, коментувати, стаючи частиною віртуального співтовариства.

Використання блогосфери як джерело інформації внесло суттєві зміни в робочий процес сучасних медійників і документознавців, а ведення блогів відкрило нові горизонти професійного зростання, розширило поле інформаційної діяльності, відкрило нові можливості реалізації та самовдосконалення.

Блогінг став невід'ємним елементом сучасного медійного простору у виробництві інформаційного контенту самими користувачами мережі. Новий напрям в інформаційній діяльності дає підстави зрозуміти суть і головні функції блогера / медійника / документознавця. Розвиток блогосфери розширює уявлення про інформаційну сферу і її можливості для окремої діяльності. Активну роль в ній відіграє аудиторія, через яку і для якої створюють, аналізують і поширюють інформацію.

Блогери створюють нові медійні напрями, що визначають подальше функціонування блогів та інформаційний простір. Блогосфера сьогодні використовується не тільки для самовираження автора, а й в професійних цілях. Одна з них – саморозвиток. Завдяки своїй інтерактивності та відкритого діалогу з аудиторією, блогосфера особливо впливає на читачів, маніпулює, вчить, виховує, активізує.

Abstract. Blogging and the formation of the blogosphere as a new type of media in the information space accompanies the processes of socio-cultural transformation of modern Ukrainian society. Features of the functioning of the blog as an important component of the development of information activities on the Internet today attract researchers, theorists and practitioners. The significance of the blog and the blogosphere in Ukraine lies in the fact that with the help of a blog one can form the vision of a particular organization, influence impressions about products and services, thereby promoting them. The methodological basis of the work is the application of the method of analysis and principles for the development of electronic diaries. In the work, using a comparative method, similar and distinctive features between the blog and traditional media are identified, the advantages and disadvantages of electronic diaries over the media are specified.

Keywords: blog, blogosphere, mass media, information activity.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

1. Блог. URL: <https://uk.m.wikipedia.org>
2. Кісса Ю. Блоги – це неформальна журналістика. URL: <http://www.personal-trening.com/blog>
3. Екгард Л. В. Блогерство – громадянська журналістика чи чутки. *Вестник Воронежского государственного университета*. Серія: Филология. № 2. 2010. С. 220–223.
4. Самые легковверные СМИ Украины. URL: <http://kurush1.livejournal.com/317239.html>
5. Блогосфера. URL: <https://ru.m.wikipedia.org>

УДК 004.056.53:159.922]:623.618

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА ЛЮДЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ

М. М. Діденко, О. В. Зелінська

Анотація. В даній публікації розглядається актуальна проблема для населення України – проблема інформаційно-психологічного впливу інформації (як правдивої, так і фейків) на людей. Особливо цей вплив сильний під час воєнних дій на теренах власної оселі та держави. Було детально розглянуто що таке інформаційно-психологічний вплив, як саме він впливає на свідомість людини і як може вплинути на державу, розглядався алгоритм впливу та навіювання, його характеристики. Також було наведені певні правила поведінки у соціальних мережах та під час пошуку інформації, для того щоб не потрапити в «лапи» даного впливу і вберегти свій моральний стан та стан близьких людей і не піддатись зміні власних думок та поглядів.

Ключові слова: інформація, вплив, війна, психологічний стан, фейк, новина.

Кожен із нас зараз живе у страшних реаліях – реаліях, де люди не бачать війну у кіно чи відеоіграх, не читають про неї книги чи слухають від прабабусь і прадідів страшні історії про давні часи, а бачать її власними очима, за власним вікном, чують звуки вибухів, які

лунають в декількох кілометрах від власної оселі... Кожного дня, кожен із нас прокидається з думкою «Коли це все закінчиться? Коли закінчиться це кровопролиття? Коли ми побачимо / почуємо «хороші новини». Наразі, усі ми живемо новинами: оновлюємо сторінки в соціальних мережах, не вимикаємо радіо та телебачення, відкриваємо мільйони сторінок у браузері, щоб віднайти новину, яку почув від знайомого чи близької людини. Але, мабуть, лише одиниці задумувались над тим, чи та стаття, чи відео, чи новина, яку почув від іншої людини є дійсно правдою, несе достовірну інформацію, яка є реальною. Кожен громадянин нашої держави має розуміти, що окрім кровопроливної війни, яку ми зараз маємо, паралельно йде ще інформаційна війна, метою якої є вивести людину з стану «рівноваги», стану «холодного розуму», шляхом неправдивої інформації. Саме через це потрібно вміти розрізняти якісну і правдиву інформацію від фейків.

Інформацію на дану тему і розгляд її більш детально можна знайти у розгорнутому вигляді лише в українських джерелах, від українських авторів. Це пов'язано з тим, що Україна краще всіх дізналась що таке інформаційно-психологічний вплив під час дій 2014 року і до теперішніх днів. Тому наші психологи та дослідники змогли детально вивчити та пізнати всі тонкощі цієї теми.

Інформаційно-психологічний вплив (ІПВ) – вплив на свідомість особи і населення з метою внесення змін у їх поведінку та (або) світогляд. Базовими методами ІПВ є переконання і навіювання.

Переконання звернене до власного критичного сприйняття дійсності [3]. Воно має власні алгоритми впливу:

- логіка переконання повинна бути доступною інтелекту об'єкта впливу;
- переконання необхідно здійснювати, спираючись на факти, відомі об'єкту;
- переконуюча інформація повинна містити узагальнюючі пропозиції;
- переконання має складатися з логічно несуперечливих тез;
- факти, що повідомляються, повинні бути відповідним чином емоційно забарвлені.

Навіювання навпаки спрямовано на суб'єктів, що некритично сприймають інформацію. Його особливостями є:

- цілеспрямованість і плановість застосування;
- конкретність визначення об'єкта навіювання (селективний вплив на визначені групи населення, що враховує основні соціально-психологічні, національні й інші особливості цих груп);
- некритичне сприйняття інформації об'єктом навіювання (навіювання засновано на ефекті сприйняття переданої інформації як інструкції до дії без її логічного аналізу);
- визначеність, конкретність поведінки, що ініціюється (об'єкту необхідно дати інструкцію щодо здійснення конкретних його реакцій і вчинків, що відповідають меті впливу).

Об'єктом інформаційно-психологічних впливів є перш за все людська свідомість. Тому засоби впливу будуються на основі психології та соціальної інженерії. Розвиток цих наук підсилюється застосуванням інформаційних технологій у сфері комунікацій, які надають можливість охоплювати чисельну аудиторію. Інформаційно-психологічні впливи можуть проявлятися не одразу, а через деякий час. Практика міжнародних конфліктів 1990-х років показала, що домінування досягається не шляхом повної перемоги над ворогом, а шляхом його повної деморалізації та / або контролю над його інформаційним простором [2]. Саме на цьому побудована концепція Effects-Based Operations (скорочено – ЕВО), де розрізняються ефекти першого, другого, третього і далі порядків. Людська свідомість налаштована сприймати тільки найближчі наслідки, а вони можуть бути і віддаленими в часі. Можливі випадки, коли те, що здається позитивом, як наслідок першого порядку, може розвиватися як негатив у подальшому і призводить до здійснення поставленої деструктивної мети із найменшими затратами. Суть концепції ЕВО викладена у послідовності – «механізм», «дія», «ефект». Тобто завершальною стадією є саме ефект, який буде створений певним інформаційно-психологічним впливом, і результат відображення встановленого ефекту на психологічний стан ворогуючої сторони інформаційного конфлікту [1].

За допомогою інформаційно-психологічних впливів через засоби масової інформації здійснюється селективний відбір аудиторії, яка найбільш вразлива до здійснюваних дій із сторони агресора. Таким чином формується категорія людей, з якими в подальшому проводяться більш активні дії щодо створення потрібного психологічного стану.

Теперішній етап розвитку інформаційної війни вже характеризується як друге покоління, і саме в його основу вкладені інформаційно-психологічні впливи. Таким чином здійснюються наступні дії:

- створення атмосфери бездуховності й аморальності, негативного відношення до культурної спадщини противника;
- маніпулювання суспільною свідомістю соціальних груп населення країни з метою створення політичної напруженості;
- дестабілізація політичних відносин між партіями, об'єднаннями й рухами з метою провокації конфліктів, розпалення недовіри, підозрілості, загострення політичної боротьби, провокування репресій проти опозиції і навіть громадянської війни;
- зниження рівня інформаційного забезпечення органів влади й управління, інспірація помилкових управлінських рішень; дезінформація населення про роботу державних органів, підрив їхнього авторитету, дискредитація органів управління;
- підрив міжнародного авторитету держави, його співробітництва з іншими країнами;
- нанесення збитку життєво-важливим інтересам держави в політичній, економічній, оборонній та інших сферах.

Як і традиційна війна, інформаційна теж має свої наслідки, які можуть своїми масштабами прирівнюватися до справжніх бойових дій. Наслідками інформаційної війни можуть стати:

- окупація певних територій агресором внаслідок дестабілізації ситуації в державі, або в окремих її областях (яскравим прикладом інформаційного протистояння стала окупація Криму та контролювання східних регіонів України проросійськими сепаратистськими угрупованнями);
- посилення різних заходів, спрямованих проти владних структур міжнародними організаціями;
- міжнародна ізоляція держави, в результаті чого держава, проти якої спрямована інформаційна війна, не зможе впливати будь-яким чином на міжнародній арені;
- поява недовіри суспільства до правлячої верхівки та масова еміграція у пошуках кращого майбутнього;
- розкол населення як національного та культурного середовища, що призведе до його зникнення або пристосування до традицій і мови агресора [4].

Саме завдяки таким діям, ворогу стає значно простіше вести бойові дії на території іншої держави, оскільки де є масове розповсюдження фейкової інформації люди максимально деморалізовані. Враховуючи те, що зараз у нас іде війна без правил, наш ворог може бути готовий до найжорстокішої психологічної давки за допомогою неправдивої інформації. І через це, кожен із нас повинен знати, як вберегти себе від неправдивої інформації і не дати уразити свій психологічно-моральний стан. Задля цього потрібно слідувати декільком основним правилам:

1. Не потрібно довіряти невідомим сайтам. Якщо у сайту відсутня репутація, або підозріло схожий дизайн чи помилки в тексті, велика кількість реклами, багато «яскравих оголошень», то це свідчить, що ресурс не є надійним і може містити недостовірну інформацію.
2. Шукайте цю ж новину в інших виданнях. Коли ви знайшли якусь новину, намагайтесь знайти її ще на декількох сайтах. Якщо ж такої інформації більше немає на інших ресурсах – велика ймовірність того, що вона не є правдивою.
3. Не створюйте інформаційного шуму. Якщо ви не впевнені в достовірності інформації – ні в якому разі не потрібно поширювати її в соціальних мережах та розповідати всьому оточенню.
4. Перевіряйте новини у закордонних ЗМІ. Якщо у вас в державі одна новина, а всі інші країни заперечують цю інформацію, то ймовірність того, що інформація, яку надають вам – брехня.

5. Читайте далі заголовка. Оскільки зараз всі всюди поспішають, через це люди читають лише заголовки статті, а все інше – пропускають. Але в самій статті може геть близько не бути того, що є в заголовку, тому слід читати усе.

6. Перевіряйте автора новини, оскільки зараз є багато фейкових профілів у мережі.

7. Уникайте заголовків типу: «Неймовірна новина!!», «Сенсація», «Жах» і т. д., оскільки такі заголовки роблять саме для того, щоб привернути увагу людини.

8. Не репостіть новини бездумно. Якщо ви не впевнені в достовірності інформації, не потрібно поширювати її, щоб не наводити серед інших людей паніку і самому не стати «ворогом» для свого оточення.

9. Звертайте увагу на дату публікацію. У Google можна за кошти просувати сайти на вищі позиції. Там може бути інформація різної давності, і дуже часто на це люди не звертають увагу.

10. Віднайдіть перевірені джерела інформації та перевіряйте її там.

Завдяки вищерозглянутому матеріалі, кожен із нас буде більш краще розуміти, сенс інформаційної війни та як вона діє на жителів нашої держави, так і держави-агресора. Це розуміння допоможе кожному з нас вміти захистити себе від паніки та тривоги, зберегти спокій у навколишньому середовищі, яка була викликана недостовірною інформацією. Усі ми повинні дотримуватись правил перерахованих вище і вміти фільтрувати інформацію задля власної безпеки.

Abstract. This publication considers a topical issue for the population of Ukraine - the problem of information and psychological impact of information (both true and fake) on people. This influence is especially strong during hostilities on the territory of one's own home and state. It was considered in detail what is the information-psychological influence, how it affects the human consciousness and how it can affect the state, the algorithm of influence and suggestion, its characteristics were considered. There were also certain rules of conduct on social networks and when searching for information, so as not to fall into the "paws" of this influence and protect their morale and the condition of loved ones and not to change their own opinions and views.

Keywords: information, influence, war, psychological state, fake, news.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кобільник Б. Ю., Гізур А. І. Роль інформаційно-психологічних впливів у інформаційній війні. *Актуальні задачі та досягнення у галузі кібербезпеки: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Кропивницький, 23–25 листопада 2016 року). Кропивницький, 2016. С. 28–29.
2. Каліченко Б. М. Явище інформаційної війни в українських засобах масової інформації. *Науковий журнал «Політикус»*. Черкаси, 2016. С. 88–93.
3. Інформаційно-психологічний вплив. URL: <http://surl.li/bpiat> (Дата звернення : 23.03)
4. Мудра І., Сінькова Є. Інструменти інформаційної війни проти України в інтернет-ЗМІ.

УДК 004:654

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

К. Р. Котов, Л. А. Ковальська

Анотація. Процес переходу до інформаційної економіки і управління та рівень конкурентоспроможності організацій загалом залежить від рівня розвиненості сектору інформаційно-комунікаційних технологій. У довгостроковій перспективі інформаційно-комунікаційні технології є вирішальним чинником ефективного управління організацією. Важливою складовою у розвитку сучасної організації є впровадження оптимальної інформаційно-комунікаційної технології. Використання сучасних технологій відіграє вагомий роль у забезпеченні ефективного управління організацією і безпеки інформації.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, управлінська діяльність, інформаційна діяльність, організація.

На сьогодні переважна більшість організацій мають у своєму розпорядженні інтелектуальні та управлінські технології, глобалізацію та соціалізацію. Факти підтверджують, що існуюча система управління вітчизняними організаціями дещо